

RAKVERE PÕHIKOOLI ÕPPEKAVA

AINEKAVA

AJALUGU

II KOOLIASTE

5.KLASS

Aine õppe-eesmärgid:

- 1.1. Õpib tundma ajaloo põhimõisteid.
- 1.2. Õpib tundma Eesti, Euroopa ja maailma ajalugu vastavat ajastut kõige enam iseloomustavate sündmuste ja protsesside kaudu.
- 1.3. Näeb kodukohta Rakveret vastava ajastu osana.
- 1.4. Mõistab mineviku ja kaasaja seost.
- 1.5. Õpib leidma, omandama, hindama, talletama, kasutama ja edastama ajalooteavet.
- 1.6. Areneb õpilase koostööoskus ja iseseisva töö oskus.
- 1.7. Omandab küsimuste esitamise, kavastamise, jutukeste koostamise, mõisteskeemide koostamise, ajaloosündmuste ja –protsesside lihtsama analüüsioskuse.

Õppetegevus:

Kasutatakse erinevaid õppemeetodeid: vestlus, diskussioon, väitlused, projektõpe, loovülesande, kava, ajajoone, skeemi ja plaani, õpimapi koostamine, rolli- ja otsustusmängud, praktilised ja uurimistööd (nt töö allikate ja kaardiga, töölehe ja kontuurkaardi täitmine, arutluse kirjutamine, infootsing teabeallikatest ja infoanalüüs).

Hindamine:

Õpitulemuste kontrollimise ja hindamise vormid on mitmekesised:

- suuline ja kirjalik küsitlus
- töö kaartide, dokumentide, allikmaterjali ja piltidega
- referaadi ja uurimistöö koostamist, loovtööd ning arutluse kirjutamine
- iseseisva tunnitöö hindamine (nt. töö õpikuga)
- nii avatud kui ka etteantud vastusega ülesanded

Üksikfaktide tundmise kõrval tähtsustada olulisemate ajaloosündmuste ja nähtuste analüüsi nõudvaid ülesandeid.

II KOOLIASTE

II kooliastme õpitulemused

6. klassi õpilane:

1) kasutab asjakohaselt aja mõistega seonduvaid sõnu, lühendeid ja fraase *aeg*, *muinasaeg*,

vanaaeg, sajand, aastatuhat, eKr, pKr, araabia number, Rooma number;

- 2) tunneb mõningaid iseloomulikke sündmusi kodukoha ja Eesti ajaloost ning seostab neid omavahel;
- 3) teab mõnda ajaloolist asumit, selle tekkimise ja kujunemise põhjusi;
- 4) hindab materiaalsel keskkonda kui ajaloosündmuste peamist kandjat;
- 5) toob näiteid muinasaja ja vanaaja kohta;
- 6) mõistab vanaaja kultuuripärandi tähtsust inimkonna ajaloos ning esitab näiteid erinevate kultuurivaldkondade kohta;
- 7) mõistab, et ajaloosündmustel ja -nähtustel on põhjused ja tagajärjed, ning loob lihtsamaid seoseid mõne sündmuse näitel;
- 8) teab, et mineviku kohta saab teavet ajalooallikatest, töötab lihtsamate allikatega ja hindab neid kriitiliselt;
- 9) väljendab oma teadmisi nii suuliselt kui ka kirjalikult, koostab kava, lühijuttu ja kirjeldust ning kasutab ajalookaarti.

III KOOLIASTE

III kooliastme õpitulemused

Põhikooli lõpetaja:

- 1) iseloomustab ajaloo põhietappe näidete kaudu;
- 2) mõistab eri ajastute kultuuripärandit ning iseloomustab tähtsamaid ajaloosündmusi, isikuid ja kultuurinähtusi;
- 3) võrdleb ajaloosündmusi ja -nähtusi, leiab sarnasusi ja erinevusi, toob esile põhjusi ja tagajärgi, arutleb märksõnade/küsimuste toel, kujundab oma seisukoha ning põhjendab seda nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- 4) teab Eesti ühiskonna arengujärke ja tähtsamaid ajaloosündmusi, seostab kodukoha, Eesti ja Euroopa ajalugu maailma ajalooga ning saab aru, et ajaloosündmusi võib tõlgendada mitmeti;
- 6) otsib, analüüsib ja kasutab ajalooinfot, koostab kava ja mõistekaarti, ajalooreferaati ja lühijuttu, esitleb seda suuliselt ja kirjalikult ning IKT vahendeid kasutades;
- 7) töötab kaardiga ja koostab lihtsamaid skeeme;
- 8) asetab end minevikus elanud inimese olukorda.

5. KLASS „AJALOO ALGÕPETUS“

2 tundi nädalas, 70 tundi õppeaastas

Õpitulemused ja õppesisu:

	ÕPITULEMUSED	ÕPPESISU
1. Aja-arvamine	Õpilane: 1) kasutab kontekstis aja mõistega seonduvaid sõnu, lühendeid ja fraase <i>sajand, aastatuhat, eKr, pKr, araabia number, Rooma number, ajaloo periodiseerimine</i> ; 2) kirjeldab mõnda minevikusündmust ja inimeste eluolu minevikus; 3) leiab õpitu põhjal lihtsamaid seoseid; 4) väljendab oma teadmisi nii suuliselt kui ka	<ul style="list-style-type: none">Ajaarvamisega seotud mõisted ja ajaloo perioodid: muinasaeg, vanaaeg, keskaeg, uusaeg, lähiajalugu.

	kirjalikult, koostab kava ja lühijuttu; 5) kasutab ajalookaarti.	
2. Ajaloo- allikad	Õpilane: 1) teab, et mineviku kohta saab teavet ajalooallikatest; 2) töötab lihtsamate allikatega; 3) kasutab kontekstis ajalooallikatega seonduvaid mõisteid <i>kirjalik allikas, suuline allikas, esemeline allikas</i> .	<ul style="list-style-type: none"> Ajalugu ja ajalooallikad. Allikate tõlgendamine: kirjalik allikas, suuline allikas, esemeline allikas, muuseum ja arhiiv. Sugupuu uurimine Arheoloogia
3. Eluolu	Õpilane: 1) kirjeldab mõnda minevikusündmust ning inimeste eluolu minevikus; 2) leiab õpitu põhjal lihtsamaid seoseid; 3) väljendab oma teadmisi nii suuliselt kui ka kirjalikult, koostab kava ja lühijuttu; 4) kasutab ajalookaarti.	<ul style="list-style-type: none"> Elu linnas ja maal, rahu ja sõja ajal Eluolu, tegevusalad, elamud, rõivastus, toit Kultuur ja traditsioonid, nende muutumine ajas.
4. Ajaloo- sündmused ja ajaloolised isikud	Õpilane: 1) kirjeldab mõnda minevikusündmust ja inimeste elu minevikus; 2) leiab õpitu põhjal lihtsamaid seoseid; 3) väljendab oma teadmisi nii suuliselt kui ka kirjalikult, koostab kava ja lühijuttu; 4) kasutab ajalookaarti.	Ajaloosündmused ja silmapaistvad isikud kodukohas, Eestis, Euroopas ning maailmas õpetaja valikul.

7. KLASS „KESKAEG JA VARAUUSAEG“

2 tundi nädalas, 70 tundi õppeaastas

Õpitulemused ja õppesisu:

	ÕPITULEMUSED	ÕPPESISU
1. Maailm keskajal 476– 1492	Õpilane: 1) iseloomustab läänikorda, feodaalset hierarhiat, seisuslikku ühiskonda, naturaalmajandust, talupoegade ja feodaalide elulaadi; kiriku osa keskaja ühiskonnas ning kultuuripärandi säilitajana ja maailmapildi kujundajana; teab, kuhu tekkisid keskaegsed linnad, iseloomustab keskaegse linna eluolu; 2) iseloomustab Frangi riigi osatähtsust varakeskaegses ühiskonnas ja Frangi riigi jagunemist; 3) iseloomustab araabia kultuuri ja selle mõju Euroopale, näitab kaardil araablaste vallutusi; 4) kirjeldab viikingite elu, nimetab ja näitab kaardil nende retkede põhisuundi; 5) toob esile ristsõdade eesmärgid ja tulemused; 6) nimetab Eesti muinasmaakondi ja suuremaid linnuseid, iseloomustab eestlaste eluolu	<ul style="list-style-type: none"> Keskaja koht maailma ajaloos, keskaja ühiskonna üldiseloomustus. Keskaja periodiseering, ühiskonnakorraldus, läänikord, eluolu ja maailmapilt. Kirik ja kultuur keskajal, ristiusu õpetuse alused, kiriku osa ühiskonnas, ristsõjad Keskaja ülikoolid ja teadus, romaani ja gooti stiil. Frangi riik, Frangi riigi teke, riik Karl Suure ajal, Frangi riigi jagunemine, kolm tuumikala: Itaalia, Prantsusmaa ja Saksamaa. Araablased. Araabia ühiskond, Muhamed. Islam, araabia kultuur ja selle mõju Euroopale. Bütsants, Bütsantsi

	muinasaja lõpul, Eesti ristiusustamist ja muistset vabadusvõitlust; 7) teab, kuidas kujunes Bütsantsi; 8) seletab ja kasutab kontekstis mõisteid <i>paavst, patriarh, piiskop, preester, munk, nunn, senjäär, vasall, feodaal, pärisori, Inglise parlament, raad, tsunft, gild, Hansa Liit, Mõõgavendade Ordu, Liivi Ordu, romaani stiil, gooti stiil, koraan, Muhamed, mošee, Meka</i> ; 9) teab, kes olid Karl Suur ja Justinianus I ning iseloomustab nende tegevust.	tugevuse põhjused, Justinianus I. <ul style="list-style-type: none"> Linnad ja kaubandus, linnade teke ja eluolu, hansakaubandus Põhja-Euroopas, tsunftikord, linnade valitsemine. Põhja-Euroopa ja Eesti. Skandinaavia eluviis ja ühiskond, viikingite retked. Eesti keskajal, eluolu muinasaja lõpus. Muinasmaakonnad, muistne vabadusvõitlus ja ristiusustamine, ühiskonna struktuur, valitsemine, Liivi Ordu. Linnad. Keskaja ühiskond Saksamaa, Inglismaa ja Prantsusmaa näitel. Saksa-Rooma keisririik, parlamendi kujunemine Inglismaal, Prantsusmaa ühendamise, eluolu keskajal.
2. Maailm varauusajal 1492–1600	Õpilane: 1) teab, kuidas mõjutasid varauusaegset ühiskonda maadeavastused, tehnoloogia areng ja reformatsioon; 2) iseloomustab Eesti arengut 16. sajandil, majanduse ja linnade arengut ning reformatsiooni mõju; 3) seletab Liivi sõja põhjusi ja tagajärgi; 4) seletab ja kasutab kontekstis mõisteid <i>maadeavastused, reformatsioon, protestandid, luteri usk, renessanss, humanism</i> ; 5) teab, kes olid Kolumbus, Martin Luther ja Leonardo da Vinci, ning iseloomustab nende tegevust.	<ul style="list-style-type: none"> Ühiskond varauusajal, tehnoloogia, uue maailmapildi kujunemine. Tehnoloogia areng, majandussuhted. Humanism ja renessanss, kujutav kunst, Leonardo da Vinci. Suured maadeavastused. Ameerika avastamine, maadeavastuste tähendus Euroopale ja Euroopa mõju avastatud maades. Reformatsioon Saksamaal. Martin Luther. Eesti 16. sajandil, reformatsioon, haldusjaotus ja linnad, Liivi sõja põhjused ja tagajärjed.

8. KLASS „UUSAEG“

2 tundi nädalas, 70 tundi õppeaastas

Õpitulemused ja õppesisu:

	ÕPITULEMUSED	ÕPPESISU
1. Maailm 1600-1815	Õpilane: 1) teab, mis muutused toimusid Rootsi ja Vene ajal Eesti võimukorralduses, talurahva elus, hariduses ja kultuuris ning mis olid Põhjasõja tagajärjed Eestile; 2) iseloomustab valitsemiskorralduse muutusi uusajal: seisuslik riik, absolutism, valgustatud	<ul style="list-style-type: none"> Uusaja ühiskonna põhijooned Euroopas Absolutismi kujunemine, Louis XIV ja Prantsusmaa Valgustusfilosoofia; 18. sajandi valgustatud absolutism Preisimaa näitel, Friedrich II Inglismaa ja Inglise kodusõda

	<p>absolutism, parlamentarism;</p> <p>3) selgitab Prantsuse revolutsiooni ning Napoleoni reformide põhjusi, tagajärgi ja mõju;</p> <p>4) toob esile ühiskonna ümberkorraldamise võimalusi reformide ja revolutsiooni teel ning saab aru, mille poolest need erinevad;</p> <p>5) teab, kuidas tekkisid Ameerika Ühendriigid, ja iseloomustab Ameerika Ühendriikide riigikorraldust;</p> <p>7) iseloomustab baroki ja klassitsismi põhijooni;</p> <p>8) seletab ja kasutab kontekstis mõisteid <i>valgustus, reform, revolutsioon, restauratsioon, absolutism, parlamentarism</i>;</p> <p>9) teab, kes olid Napoleon, Louis XIV, Peeter I ja Voltaire, ning iseloomustab nende tegevust.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Eesti Rootsi ja Vene riigi koosseisus: valitsemine, keskvõim ja aadli omavalitsus, Balti erikord, Põhjasõda, Peeter I, Eesti talurahvas 17. ja 18. sajandil, muutused majanduses ja poliitikas, vaimuelu (religioon, haridus, kirjasõna). USA iseseisvumine, Iseseisvussõda, USA riiklik korraldus. Prantsuse revolutsioon ja Napoleoni ajastu. Prantsuse revolutsiooni põhjused. Prantsuse revolutsiooni ja Napoleoni sõdade tähtsus Euroopa ajaloos. Kultuur: barokk, klassitsism.
<p>2. Maailm 1815-1918</p>	<p>Õpilane:</p> <p>1) näitab kaardil Esimeses maailmasõjas osalenud riikide liite;</p> <p>2) iseloomustab rahvuslikku liikumist Eestis ja Euroopas;</p> <p>3) selgitab Eesti iseseisvumist;</p> <p>4) teab Esimese maailmasõja põhjusi ja tagajärgi;</p> <p>5) iseloomustab 19. sajandi ja 20. sajandi alguse peamisi kultuurisaavutusi;</p> <p>6) seletab ja kasutab kontekstis mõisteid <i>rahvusriik, monopol, linnastumine, rahvuslik liikumine, venestamine, autonoomia, Antant, Kolmikliit, liberalism, konservatism, sotsialism</i>.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Industriaalühiskonna kujunemine, tööstuslik pööre, vabrikutootmine, linnastumine, industriaalühiskonna sotsiaalne pale. 19. sajandi poliitilised õpetused. Rahvuslus ja rahvusriigid, rahvusluse kasv Euroopas, rahvusriigi loomine Saksamaa näitel. Eesti 19. sajandil ja 20. sajandi algul, Vene impeeriumi äärealade poliitika, talurahvaseadused, rahvuslik ärkamine, selle eeldused, liidrid ja üritused, venestusaeg, 1905. aasta revolutsiooni tagajärjed. Esimene maailmasõda, uue jõudude vahekorra kujunemine Euroopas, sõja põhjused, kulg ja tagajärjed, maailmasõja mõju Eestile. Eesti iseseisvumine: autonoomiast Vabadussõjani. Kultuur 19. sajandil ja 20. sajandi algul: eluolu, ajakirjandus, seltsiliikumine.